

Vergaderjaar 2021–2022

22 343

Handhaving milieuwetgeving

28 663

Milieubeleid

Nr. 315

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 april 2022

Op 15 maart jl. (Handelingen II 2021/22, nr. 60, tweeminutendebat externe veiligheid) is aan het lid Hagen (D66) de toezegging gedaan om voor het commissiedebat Toezicht en Handhaving van 12 april a.s. een terugkoppeling te geven over de opvolging van de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen uit het Bestuurlijk Omgevingsberaad van 23 maart jl. Daarbij is ook toegezegd om, mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid, een terugkoppeling te geven over de werksessie met alle bij milieucriminaliteit betrokken stakeholders die op 30 maart jl. heeft plaatsgevonden. Met deze brief worden deze toezeggingen nagekomen. Ook wordt de Kamer in deze brief geïnformeerd over de Veiligheidsagenda en de ingezette acties om de uitvoering van alle basistaken bij omgevingsdiensten te beleggen

Bestuurlijk Omgevingsberaad 23 maart jl.

Tijdens het Bestuurlijk Omgevingsberaad van 23 maart jl. zijn de hoofdlijnen van het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel besproken (bijlage 1)¹. De deelnemers van het Bestuurlijk Omgevingsberaad hebben op 23 maart ingestemd met deze outline, waarna de bestuurlijke partners aan de slag zijn gegaan met de inrichting van het programma. Inmiddels is begonnen met de werving van de programmadi-recteur. Voor de zomer wordt de Tweede Kamer het programmaplan versterking VTH-stelsel toegestuurd.

Werksessie milieucriminaliteit 30 maart jl.

Op 30 maart jl. vond de werksessie milieucriminaliteit plaats. Alle ketenpartners (Ministeries van Infrastructuur en Waterstaat, Justitie en Veiligheid en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Inspectie Leefomgeving en Transport, Openbaar Ministerie, Nederlandse Voedsel- en

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

Warenautoriteit, Nationale Politie en omgevingsdiensten) waren aanwezig. In de bijeenkomst zijn indringende voorbeelden gedeeld van de huidige aanpak van milieucriminaliteit. Het gaat dan bijvoorbeeld om: mestfraude, de aantasting onze waterkwaliteit door o.a. illegale lozingen en mestdepositie, afvalbranden, verontreiniging van lucht/water/bodem en aantasting van de gezondheid door de (chemische) industrie. Het zijn misdrijven die zorgen voor structurele aantasting van onze gezondheid en leefomgeving, waarbij jaarlijks miljarden euro's aan schade ontstaat. Alle deelnemers hebben uitgesproken dat milieucriminaliteit een belangrijk en urgent probleem is, dat we alleen door een gezamenlijke aanpak van alle partijen in de keten kunnen oplossen.

De deelnemers hebben afgesproken dat de aanpak van milieucriminaliteit van gefragmenteerde vrijblijvendheid naar gebonden slagkracht moet. Een belangrijke afspraak tussen de deelnemers is om de Strategische Milieukamer (SMK) een formele positie te geven ten opzichte van de inzet van de strafvorderlijke inzet door de omgevingsdiensten, politie en de ILT-IOD. Over de wijze van aansluiten van de NVWA-IOD wordt nog gesproken. Hiermee krijgt de aanpak van grijze milieucriminaliteit een stevige bestuurlijke inbedding.

Met het formaliseren van de SMK, wordt rol en taak van de SMK vastgelegd. In ieder geval zal de SMK prioriteiten moeten gaan stellen, zodat de opsporing gericht, minder gefragmenteerd kan worden ingezet, en daarbij kennis, expertise en betere informatiepositie kan opbouwen. De relatie tot het BOB zal beschreven gaan worden, evenals de wijze waarop de SMK verslag doet van de werkzaamheden en behaalde resultaten.

Hiernaast is meer en effectievere inzet van de milieurecherchecapaciteit nodig met een centrale aansturing van die capaciteit binnen elke organisatie. Naast centrale aansturing is het van belang dat de gespecialiseerde inlichtingen- en opsporingsdiensten en het Openbaar Ministerie worden versterkt. Uit de werksessie werd duidelijk dat de komende tijd verder overleg nodig is over de invulling hiervan, opdat alle beschikbare researchcapaciteit op milieu daadwerkelijk voor die taak kan worden ingezet. Voor de zomer wordt u over de nadere invulling geïnformeerd.

Naast de inzet van het strafrecht is volgens de deelnemers van groot belang dat de voorkant (de vergunningverlening en toezicht) verstevigd, minder gefragmenteerd en minder vrijblijvend wordt. Daar is grote winst te halen om milieucriminaliteit te voorkomen. Hier komen ook voor de opsporing vaak de eerste signalen van misstanden vandaan: informatie en intelligence. Deze verbeteringen aan de voorkant vergen prioritering en investering door zowel de landelijke, regionale als lokale overheden. In het nog op te richten interbestuurlijke programma VTH wordt dit verder opgepakt.

Veiligheidsagenda

Zoals al eerder aangegeven in de Kamerbrief «Versterking VTH-stelsel»², is de Minister van JenV met de gezagen – het OM en de regioburgemeesters – in overleg om te bezien of in de volgende Veiligheidsagenda milieucriminaliteit een plek moet krijgen. In deze Veiligheidsagenda maken de Minister van JenV, het OM en de regioburgemeesters vierjaarlijks afspraken over landelijke beleidsdoelstellingen voor de taakuitvoering door de politie.

² Kamerstukken 22 343 en 28 663, nr. 311.

Basistakenpakket

Het Rijk ontvangt al langer signalen dat niet alle basistaken door gemeenten zijn ondergebracht bij omgevingsdiensten. De commissie Van Aartsen³ adviseert dat deze onvolkomenheid binnen het VTH-stelsel zo snel mogelijk voor nu en de toekomst moet worden opgelost.

Op 24 februari jl. is de Kamerbrief over de planning van de opvolging van de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen⁴ verstuurd naar de Tweede Kamer. Daarin is aangegeven dat met provincies wordt gesproken over hoe zij volgens de escalatieladder van het interbestuurlijk toezicht (IBT) ervoor kunnen zorgen dat de uitvoering van de basistaken volledig wordt belegd bij omgevingsdiensten. Ik heb de provincies verzocht deze rol op te pakken in mijn brief (bijlage 2)⁵ van begin april. Met deze brief worden de provincies verzocht om hun systeemrol in het IBT op te pakken en ervoor te zorgen dat de betreffende gemeenten de uitvoering van alle basistaken bij omgevingsdiensten onderbrengen.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen

³ Kamerstukken 22 343 en 28 663, nr. 295.

⁴ Kamerstukken 22 343 en 28 663, nr. 313.

⁵ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.